

**CARL
JACOBSENS
BREVARKIV**

NY CARLSBERGFONDET

1897-05-02

AUTHOR/KEY FIGURE

Carl Jacobsen

FACTS

Document type:
Newspaper article

Sender's location:
Copenhagen

Archive:
Glyptotekets arkiv

Topics:
Glyptotekets indvielse

Indvielsesfesten i Gaar.

Ny Carlsberg-Glyptotheket.

Den internationale Kunst- udstilling.

Den Fest, hvormed man i Gaar fejrede Ny Carlsberg Glyptotheks Overgang fra Privatmands Eje til Kjøbenhavns Kommunes og samtidig Aabningen af den internationale Kunst-udstilling, blev i alle Maader vellykket.

Der var just den Stemning og Stil over Festen, som Anledningen kunde kræve, og der var samtidig — takket være Brygger Jacobsens Fæsttale — et Pust af den Frihed og Frihed, der ikke bør savnes, hvor den frie Kunst er til Huse, og hvor — som her — netop den skal fejres.

Som vore Læsere véd, er den internationale Kunststillsings Lokaler opførte mellem Glyptothekets tre Hovedfløje; fra den store Vestibule i Glyptotheket gaar man umiddelbart ned i Kunststillingen, og lige for sig har man her en vældig Sal, flankeret af Søjler, strækkende sig gennem hele den interimistiske Bygnings Længde; paa begge Sider af denne Sal ligger de egenlige Udstillingsrum, og det er vel denne Ordning, der har ført til, at man har kaldt Søjle-Salen for „Foyer“, hvormed vi jo ellers med Erfaringen fra vore Theatre herhjemme forbinder Forestillingen om snever Plads og stærk Trængsel. I Kunststillingens Foyer er der imidlertid Albuernum til alle Sider, og den Forsamling paa 5—600 Damer og Herrer, der i Gaar gav Møde til Aabningsfesten, fyldte kun lidt i den prægtige Sal, som i den Time, Højtideligheden varede, tog sig straalende lys og skøn ud. Gennem Loftets Glastag faldt et henrivende Sollys ned over Rummet med dets Plantedekorationer og skiftende hvide og mørke Statuer, over den elegante Forsamling med de mange smukke Uniformer og straalende Dametoiletter.

Paa højre Side midt i Foyeren var en silkebetrukket Talerstol rejst; vis-à-vis var Pladserne for de kongelige Herskaber og Hoffets Damer og Herrer. I den yderste Ende af Foyeren har Cælliaforeningens Kor og Orkester — dirigerede af Kapelmester Rung — faaet Plads, og Udstillingsværelserne paa hver Side af Talerstolen fyldes paa et tidligt Tidspunkt af en Skare Mænd, der sjældent har Lejlighed til at overvære en Højtidelighed som denne, men som sikkert desto mere har sat Pris paa ikke at være blevne glemte ved denne Lejlighed: det er alle de Arbejdere

og Haandværksavende, der har været beskæftigede med Opførelsen af Glyptothekets og Kunststillsings Bygninger, og alle dem af Ny Carlsbergs Arbejdere og Funktionsærer, som har kunnet undværes fra den daglige Drift derude. Brygger Jacobsen har husket alle dem, der har været med at „bære Sten til Huset“, og sendt hver enkelt en Indbydelse til Festen.

Kl. 10³/₄ skal Højtideligheden begynde, men allerede fra Tiltiden begynder de indbudne at indfinde sig. Der er udgaaset Indbydelse — for manges Vedkommende med Damer — til Medlemmerne af Regeringen, Diplomatiets, Rigsdagens Magistraten, Borgerrepræsentationen, Kunstakademiet, Konsistorium osv.

Blandt Herrerne

noterer vi under Ankomsten en Række Navne:

Konsejlspræsident Reetz-Thott, Kultusminister Bardenfeth, Krigsminister Schnack, Marineminister Ravn, Finansminister Lüttichau, Justitsminister Rump, Indenrigsminister Herring og Landbrugsminister Sehested, Folketingets Formand Høgsbro, Landstingets Formand, Professor Matsen, Admiral Hedemann, Overpræsident Klein, Borgmestrene, Konferensraad Hansen, Etatsraad Ølgaard og Etatsraad Jacobi, Borgerrepræsentationens Formand, Etatsraad Strøm, mange Medlemmer af Folketinget, Landstinget og Borgerrepræsentationen, Sjællands Biskop, Dr. Skat Rørdam, Baron Beck-Friis og flere andre Medlemmer af Diplomatiets, Etatsraad Ph. Schou, Departementscheferne Holm, Jonquières, Kontorcheferne Wels og Stemann, Etatsraad Dahlerup, Professor Klein, Professor J. P. E. Hartmann, Industriforeningens Formand, Hofjuvelér Michelsen, Haandværkerforeningens Formand, Borgerrepræsentant Rostrup, Generallejt-nant Bahnson, Kammerherre Jacob Seavenius, Rector magnificus, Professor H. Scharling, Theaterchefen, Grev Danneskjold-Samsøe, Brand-inspektør, Oberst Meyer og Fuldmægtig Terasing, Politidirektøren, Professor Fr. Nielsen, de kjøbenhavnske Blades Chefredaktører, Forfatterne Karl Larsen og Alfr. Ipsen, Billedhuggerne Stephan Sinding og Professor Saabye, Malerne Lor. Frølich, Tuxen, Godfred Christensen og Soya Jensen, Raadmand Wassard, Professor J. L. Ussing, Direktør Soph. Müller, Direktør Pietro Krohn, Sekretær Weilbach, Direktør Ritzau, Pastor Henry Ussing — — — og mange, mange flere.

— — — Kort før Festen skal begynde, iler Brygger Jacobsen, der sammen med sin Frue og Datter har gjort Honnør og budt alle Gæsterne Velkommen, ud i Glyptothekets Vestibule og vender strax efter tilbage, førende ved sin Arm en gammel Dame; saa snart hun ses paa Trap-pens øverste Trin, rejser alle sig og hilser hende: det er Brygger Jacobsens gamle Moder, som af sin Søn søres til en Hædersplads nær ved Talerstolen mellem sin Svigerdatter og Sønne-datter.

Vi benytter Lejligheden til her at kaste et Blik paa den lille Sal bag Talerstolen, hvor de indbudne Damer

na især svaret på, og noterer, rigtig nok med Fare for i det foregaaende at have glemt Gemalerne, i vilkaarlig Orden nogle Navne

Blandt Damerne:

Lensbaronesse Reetz-Thott, Fru Bardenfleth, Fru Betty Hennings, Etatsraadinde Gamél, Frk. Gamél, Fru G. Halkier, Fru Hofjuvelér Michelsen, Fru Emma Gad, Fru Karl Larsen, Fru Pastorinde Ussing, Fru Kpt. Drechsel, Fru Professorinde Saxtorph, Fru Signe Puggaard, Frk. Helga Klein, Etatsraadinde Øllgaard, Etatsraadinde Jacobi, Fru Dr. Fenger, Fru Krohn, Konferensraadinde Müller, Professorinde Bissen, Frk. Theodora Jacobsen, Fru Højesteretsassessor Koch o. fl.

— — — Paa Slaget 10¹/₄ mel-
des

de kongelige Herkæbers Ankomst.

I Glyptothekets Vestibule modtages Kongefamilien og dens Følge af Brygger Jacobsen og Frue samt Medlemmerne af Komiteen for den internationale Kunstudstilling.

Medens alle rejser sig, træder Herkæberne ind i Foyeren i følgende Orden: Hds. Maj. Dronningen med Fru Othilia Jacobsen ved sin venstre Side, Hs. Maj. Kongen med Brygger Jacobsen ved sin venstre Side og derefter: Dra. kgl. Højh. Kronprinsen, Kronprinsessen, Prinsesserne Ingeborg, Thyra og Maud, Prinserne Christian, Valdemar og Hans og endelig et stort Følge af Hoffets Damer og Herrer.

Saa snart Herkæberne har taget Plads overfor Talerstolen, paa hvis venstre Side Brygger Jacobsen og Frue ses, medens Kunstudstillingens Vicepræsidenter, Kultusminister Bardenfleth og Overpræsident Klein, har Plads paa dens højre Side, intonerer Orkestret, og

Kantaten

begynder.

Dens Text er skrevet af Forfatteren Alfred Ipsen. Musikken er af Niels W. Gades Udstillingskantate.

Cællisforeningens Kor synger:

Velkommen til Mødet fra Øst og Vest
hver værdende Kraft, hver skabende Evne,
hver Færemes Digter, Marmorets Præst,
der medte til dette olympiske Stærne.
Har Blomsten i Nord kun fattig Glans,
vor Tak vil vi binde i Sejerens Krans.
Velkommen til vore lave Strande
med Hilsen fra rige, varme Lande,
fra Forarets, Lysets og Farvens Fest.

— — — Derefter reciterede kgl.
Skuespiller Emil Poulsen:

Et dobbelt Formaal samler os i Dag,
en Fest, fordi vor By i Dag har vundet
den Samling, hvortil dette Hus blev grundet,
og bragt dens Værker værdig under Tag,
den Samling, som fra mange Verdens Dele
blev her forenet til et ordnet Hele.
Nu er den vor. Hver, som har Syn og Sind,
kan, naar han lyster, vandre frit herind
og lytte til de hvide Aandens Tale
i disse rige, billedsmykkede Sale
og, mens han hviler ud fra Tidens Tryk,
fra Gadens Larm og Hjemmets Kækkensorg,
alt det, som ofte bejer Mandens Egg,
i Kunstens Land sig føle frit som Borger.

— — — De sidste Linjer af dette
Afanit former sig — med Henblik paa
haasde Glyptotheket og Kunstudstil-
lingen — saaledes:

„Saa Hald med Huset, I, som har det bygt!
Og Hald med Huset, I, som skal det nyde!
Gid det maa mange Slægters Øjne fryde
og staa i Sekler trygt!“

— — — Atter synger Koret, og
Kantatens 1ste Afdeling slutter:

Held dig, vor Hovedstad, hvor Kræfter samle
sig netop nu at skabe Kunsten Ly.

Delt erobret Korinth, der lærtes frem.
Efter dette blev der ikke megen
Plads til Planter i min Vinterhave;
Statuerne tog Pladsen for sig alene
— og Ny Carlsbergs Glyptothek var
begyndt.

Jeg skal ikke her komme ind paa
dets videre Udvikling gennem Aarene,
men kun nævne Samlingens Forhold
til den franske Kunst. Jeg besøgte
Udstillingen i Paris 1878, og det
stod mig strax klart, at hvad jeg her
havde for Øje, var en Kunst Kulmi-
nation, som Verdenhistorien kun
sjældent har set eller vil faa at se
Magen til. Jeg kunde sige mig selv,
at dette ikke vilde vare ved, og at
jeg maatte skynde mig, om jeg vilde
saa at sikre mig Arbejder af den
store Stjernekrans af Meetre, der her
var repræsenterede, medens de endnu
levede, og for Samtiden fuldt ud fik
Øjet op for, hvilke Vidundere af
Kunst de havde skabt. Det lykkedes
saa godt, at der herinde ikke blot
kan siges at være en Repræsentation
af disse Meestres Arbejder — men
dette Glyptothek er i Virkeligheden
en Hovedsamling af dem. Og
godt var det, at jeg skyndte mig, thi
kun faa Aar efter var allerede tre
af de syv store gaasde bort, hvis
Værker gjorde hin Udstilling berømt:
Chapu, Delaplanché, Gautherin, Bar-
riais, Mercid, Dubois og Falguière.

Nu staa Huset bygget, som frem-
tidig skal rumme Meesterværkerne. Vi
har ikke villet bygge et almindeligt
Museum, men vi har stræbt at skabe
et fastligt Rum, hvor Figurernes var
i Harmoni med Omgivelserne — og
derfor fik Arkitekten til Opgave at
bygge et Hus, der virkelig kunde
kaldes et Kunstens Tempel.
Jeg skal ikke her demme om, hvor-
ledes Etatsraad Dahlerup har løst sin
Opgave, men jeg vil takke ham for
den Hengivenhed, den Utrættelighed,
den Omhu, hvormed han har omfat-
tet dette Arbejde — det vil selv tale
om ham til Omverdenen og Efterver-
denen.

Vi aabner i Dag samtidig med
Glyptotheket den første internationale
Kunstudstilling i Danmark. Det er i
det væsentlige én Mands, Professor
Kleins, Værk. Han har bygget denne
Hal, som rummer Udstillingen, og
paa hans Skuldre har i Virkeligheden
det hele Samlerarbejde hvilet, og
ham kan vi i første Række takke for,
at det paa en Tid, hvor der hersker
et sandt Raseri efter at etablere in-
ternationale Kunstudstillinger, er lyk-
kedes os at faa en Udstilling, som
haasde i Indhold og Omfang hører til
det bedste.

Det eneste, vi savner her, er vore
Broderlande: Norge og Sverrig. Vi
har imidlertid den gode Bevidsthed at
have været umaadelig elskværdige
overfor dem, og vi tør haabe, at de til
Gjengjæld snart vil vise sig lige saa
elskværdige og skaffe os en skan-
dinavis k Kunstudstilling, hvor da
dan sk Kunst kan mødes med norsk
og svensk.

Vore Bestræbelser for at samle
alle disse Værker har jo naturligtvis
et videre Maal end det blot at have
en Udstilling iblandt os. Kunstens
Hjem er kun dér, hvor Kunsten gro-
r i sin egen Jord — lad os haabe, at
den maa komme til at gro frodig i
den danske Jord!

— — — Brygger Jacobsen slutter
sin Tale, der lyste af Friskhed og
ejede en vis elskværdig Formløshed,
som virkede godt paa dette Sted,
med en Tak til Arbejderne og Haand-
værkerne, til Kunstnerne, Komiteerne,
Regeringen, Rigsdagen, Kommunal-
bestyrelsen, til den forrige og nuvæ-
rende Kultusminister og endelig til
Kongehusets Medlemmer, som havde
villet besøge Indvielsen med deres
Nærvarrelse.

Kantatens sidste Del

bliver nu sunget:

I Lysets store Fædreland
er Plads til mange Sale,
hvor den, som noget vil og kan,
med Frihed dér tør tale.
Ej nogen gulnet Text
tør stande Aandens Vært,
just det, som staa i Brud,
forkynder højest Gud,
den Gud, som altid skaber.

— — — Dermed er Højtideligheden
til Ende. Første af Brygger Jacobsen

Nu er den vor. Hver, som har Syn og Sind, kan, naar han lyster, vandre frit herind og lytte til de hvide Aanders Tale i disse rige, billedmyrkte Sale og, mens han hviler ud fra Tidens Tryk, fra Gadens Larm og Hjemmets Køkkensorgen, alt det, som ofte bejer Mandens Byg, i Kunstens Land sig føle frit som Borger.

— — — De sidste Linjer af dette Afanit former sig — med Henblik paa baade Glyptotheket og Kunstudstillingen — saaledes:

„Saa Held med Huset, I, som har det bygt! Og Held med Huset, I, som skal det nyde! Gid det maa mange Slagters Øjne fryde og staa i Sekler trygt!“

— — — Atter synger Korset, og Kantatens 1ste Afdeling slutter:

Held dig, vor Hovedstad, hvor Kræfter samle sig netop nu at skabe Kunsten Lj, med Hegn og Værn for alt det gode gamle, med Plads og Fristed for det gode ny. Held Kunstnerne, der bryder nye Veje, og dem, der fulgte Kunstens Vært og Gang. Gid aldrig Videnskab og Kunst og Sang i Danmark svæve Røgt og venlig Pleje, saa vi altid byde: Velkommen til Foraarets, Lysets og Farvens Fest.

Brygger Jacobsens Tale.

Nu træder Brygger Carl Jacobsen frem paa Talerstolen og siger omtrent følgende:

— Deres Majestæter! Deres kongelige Højheder! Højtsæredo Forsamling! De første Ord, der skal lyde her i Dag, skal være en Tak til den Højeste, at det er blevet os forundt at gennemføre en Gjærning, hvori mange Mennesker har lagt deres bedste Kraft.

Det er gaaset med Glyptotheket, som det saa ofte er Tilfældet med store Foretagender, at en Tilfældighed var den første Anledning til dets Fremkomst. Jeg begyndte i Halvfjerdserne at samle paa Kunstværker alene i det egolatinke Øjemed at smykke mit eget Hjem. I Aaret 1888 ejede jeg foruden en Malerisamling tre Statuer — det var Dubois' „Eva“, Jerichaus „Herkules og Hebe“ og Delaplanches „La musique“ — og min Tanke var at bygge en Vinterhave og give dem Plads der. Der levede paa den Tid her i Landet en mærkelig gammel Mand, Billedhugger Malthe, hvis Fortjenester af mange Kunstværkers Restavrering er bekendt; han kom paa den Tid til mig, saa' mine tre Statuer, henledte min Opmærksomhed paa Modellen til Bissen Statue af A. S. Ørsted og opfordrede mig til at forsøge min Samling med den og adskillige andre Kunstværker, som han gjerne vilde have reddet fra Forglemmelse. En skjøn Dag saa' jeg fra mit Vindue et højt mærkeligt Vogtug bevæge sig op ad Valby Bakke gennem Ny Carlsberg Vej: paa den forreste Vogn sad gamle Malthe — straalende fornøjet — ved Siden af Kuskens, og bag i Vognen tronede A. S. Ørsted i sit hvide Skrud. De véd alle, at Ørsted er fremstillet med Hovedet hvilende i Haanden; men den Statue kunde jo ogsaa nok have noget at tænke over. Den var skabt af Bissen i Trediverne, men da i Halvtredserne gamle Bissen saa', at Ørsted blev reaktionær, foragedes han og satte Statuen ned i sin Kjælder og vilde ikke mere se den. Der havde den staaet, indtil gamle Malthe nu hentede den frem for at føre den til Ny Carlsberg. Den, og hvad der fulgte med i de andre Vogns, bragte mig til at tænke paa Horats' Ord om et

som virkede godt paa dette Sied, med en Tak til Arbejdernes og Hænderne, til Kunstnerne, Komiteerne, Regeringen, Rigsdagen, Kommunalbestyrelsen, til den forrige og nuværende Kultusminister og endelig til Kongehusets Medlemmer, som havde villet beseere Indvielsen med deres Nærværelse.

Kantatens sidste Del

bliver nu sunget:

I Lysets store Fædreland er Plads til mange Sale, hver den, som noget vil og kan, med Frihed dør tør tale. Ej nogen gulnet Text tør standse Aandens Vært, just det, som staaer i Brud, forkynder højest Gud, den Gud, som altid skaber.

— — — Dermed er Højtideligheden til Ende. Førte af Brygger Jacobsen og Komiteens Medlemmer, begiver de sig. Hersker sig gennem Glyptothekets Sale; de indbudne Damer og Herrer benytter ligeledes Lejligheden til et første Besøg i Glyptotheket og den internationale Kunstudstilling.

Fra Glyptothekets Tag vagede Splitflagene for første Gang, og til Ære for den nye Nabos Fødselsdag var Industriforeningen, Kunstindustrimuseet og adskillige Privatbygninger i det smukke Kvarter smykkede med Flag.

A. M.

Skrædderstrejken.

Man er nu kommet ind paa Forhandlingernes Stadium.

Paa Initiativ af Formanden for de samvirkende Fagforeninger, Bergegorrepresentant, Malor Jensen, er der nedsat et Udvalg for Mestrenes og Svendenes Organisation, der sammen med det staaende Udvalg i de samvirkende Fagforeninger skal søge at komme til en Overenskomst, for at man kan faa Ende paa Striden.

Paa Mestrenes Vegne sidder d'Err. Bueck (Mesterforeningens Formand), Sjørén og Chr. Christensen i Udvalget. I Gaar Eftermiddag afholdtes det første Møde i Larsens Lokale. Hr. Jensen førte Ordet paa Svendenes Vegne. Han meddelte, at Svendene mulig vilde strække sig noget og udsætte Fordringen om obligatoriske Værksteder i et Aar. Desuden var der flere Smaasendinger, som Svendene ønskede foretagne ved Priskuranten.

Mestrene er fast besluttede paa hverken nu eller senere at indgaa paa Forlangendet om obligatoriske Værksteder. Paa Foranledning af Hr. Jensen blev man dog enig om, at baade Mestrene og Svendene hver skulde holde et Møde, paa hvilket da Spørgsmaalet om at udsætte Indførelsen af Værksteder i et Aar skal diskuteres. Disse Møder skal afholdes i Morgen, og paa Tirsdag kommer da Udvalget paa ny sammen for — efter at have raadspurgt de to respektive Foreningers Medlemmer — at genoptage Forhandlingerne.